Tillväxt- och regionplaneförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-09-10

TRN 2020–0130

Handläggare:
Tove Ellingsen

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Remissversion av Regional utvecklingsstrategi och Agenda 2030-strategi för Uppsala län

Ärendebeskrivning

Region Stockholm har genom tillväxt- och regionplanenämnden fått möjlighet att yttra sig över förslag till remissversionen av Regional utvecklingsstrategi och Agenda 2030-strategi för Uppsala län. Yttrandet utgår från Region Stockholms roll som ansvarig för regional fysisk planering såväl som för regional utveckling. Yttrandet har gemensamt tagits fram av Regionledningskontoret, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Tillväxt- och regionplaneförvaltningen.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2020-09-10
Förslag till yttrande, 2020-09-10
Remissversion av Regional utvecklingsstrategi och Agenda 2030-strategi för Uppsala län finns att läsa på hemsidan: https://regionuppsala.se/det-har-gor-vi/vara-verksamheter/regional-utveckling/regional-utvecklingsstrategi/remiss---regional-utvecklingsstrategi-for-uppsala-lan.

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden föreslås besluta följande:

1. Yttrandet över remissversionen av Regional utvecklingsstrategi och Agenda 2030-strategi för Uppsala län, TRN 2020–0130, godkänns och överlämnas till Region Uppsala

2. Paragrafen justeras omedelbart

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Förvaltningen konstaterar att Region Uppsalas förslag till regional utvecklingsstrategi är väl genomarbetat och att greppet med en Agenda 2030-strategi ger en tydlig hållbarhetsintegrering av de tre dimensionerna social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet. Förvaltningen konstaterar även att Region Uppsala ligger långt fram i det strategiska arbetet med hållbar utveckling, vilket inspirerar både nationellt och internationellt.

Förvaltningen konstaterar att Region Uppsala och Region Stockholms nära och bra samarbete inom regional utvecklingsplanering knyter samman storstadsregionerna. Förvaltningen anser även att de möjligheter och utmaningar storstadsregionerna möter är något som är viktigt att lyfta i den regionala utvecklingsstrategin.

Bakgrund

Den regionalt utvecklingsansvarige aktören skall enligt förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete och lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin samt följa upp resultaten. Den regionala utvecklingsstrategin ska vara vägledande för hur regionens aktörer gemensamt vill möta regionens utmaningar och utveckla Uppsala län.

Remissversionen av den regionala utvecklingsstrategin bygger vidare på struktur och innehåll från tidigare utvecklingsstrategier men anger nu inriktning mot länets långsiktiga utveckling mot målår 2030. Strategin ska även fungera som Uppsala läns Agenda 2030-strategi. Därför integreras de globala målen och dess indikatorer genomgående i strategin. Detta menar Region Uppsala skapar framtidstro hos länets invånare och strategins samverkansaktörer.

Remissperioden för Region Uppsalas regionala utvecklingsstrategi löper till den 30 oktober 2020.

Överväganden

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen har tagit del av remissversion av Regional utvecklingsstrategi och Agenda 2030-strategi för Uppsala län. Förslaget utgör enligt förvaltningen en god grund för Region Uppsalas ambition att uppnå visionen om ett gott liv i en nyskapande och hållbar kunskapsregion med internationell lyskraft. Förslaget håller genomgående inkluderande resonemang och tydlig integrering av Uppsala läns globala

sammanhang genom att varje utvecklingsmål kopplas till berört hållbarhetsmål i Agenda 2030.

Region Stockholm och Region Uppsala är båda del av den sammanlänkande storstadsregionen östra Mellansverige. Inom nuvarande samarbeten ser förvaltningen stor potential i att knyta samman den storregionala samverkan i frågor som arbets-, utbildnings- och bostadsmarknader i ett brett perspektiv för stärkt näringsliv, mångfald och regionens internationella mångfald. Förvaltningen ser positivt på ett samarbete med Region Uppsala och skulle önska att detta framgick tydligare i skrivelser om regional samhällsplanering för målområde *En hållbart växande region*.

Förvaltningen ser stora fördelar med att Region Uppsala särskilt lyfter länets framstående kompetens inom areella näringar och kvalitet av jordbruksmark för att uppnå det långsiktiga utvecklingsmålet om *Ökad samverkan och kunskapsöverföring inom länet för hållbar livsmedelsförsörjning*. Förvaltningen anser dock att Uppsala läns geografiska läge, med kuststräckan som vetter mot fiskeområde Södra Bottenhavet, skulle kunna ta höjd även för hållbar blå tillväxt, och då särskilt de utmaningar det kustnära yrkesfiskets står inför vad gäller samverkan mellan kustregionerna.

Förvaltningen anser att det är bra med en indikator som omfattar samtliga miljökvalitetsmål men det skulle vara en fördel om Samverkan för att uppnå de nationella miljömålen blir ett prioriterat mål för perioden 2021–2024, eftersom det är nationella mål som har funnits under lång tid och är väl etablerade.

Förvaltningen konstaterar att behovet av storregional samverkan borde belysa i strategin genom *ÖMS 2050 – samverkan kring planering i östra Mellansverige*. ÖMS är en samverkan och planering för länen i östra mellansverige och syftar till att skapa samsyn och positiv utveckling i länen. Likaså borde transportinfrastrukturen med fokus på utbyggd spårbunden trafik mellan noderna Stockholm och Uppsala lyftas in i strategin.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet
Beslutet bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Miljökonsekvenser av beslutet
I enlighet med Region Stockholms miljöpolitiska program, Miljöprogram 2017–2021 har hänsyn till miljön beaktats och det bedöms att en särskild miljökonsekvensbedömning i detta ärende inte är relevant.

Hanna Wiik
Förvaltningschef

Tove Ellingsen
Regionplanerare

Tillväxt- och regionplanenämnden

FÖRSLAG TILL YTTRANDE
2020-09-10

TRN 2020–0130

regionalutvecklingsstrategi@regionuppsala.se
Region Uppsala
Dnr:
LS2019-0099

Remissversion av Regional utvecklingsstrategi och Agenda 2030-strategi för Uppsala län

Inledning

Region Stockholm har genom tillväxt- och regionplanenämnden fått möjlighet att yttra sig över remissversion av Regional utvecklingsstrategi och Agenda 2030-strategi för Uppsala län. Yttrandet utgår från Region Stockholms roll som ansvarig för regional fysisk planering såväl som för regional utveckling.

Synpunkter

Region Stockholm har tagit del av remissversionen av Regional utvecklingsstrategi och Agenda 2030-strategi för Uppsala län och anser att förslaget är en god grund för regionens åtaganden för att uppnå visionen om ett gott liv i en nyskapande och hållbar kunskapsregion med internationell lyskraft. Förslaget håller genomgående inkluderande resonemang och tydlig integrering av Uppsala läns globala sammanhang genom att strategin även kopplar an till hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Generella kommentarer

Region Stockholm ser positivt på att den regionala utvecklingsstrategin är framtagen som en Agenda 2030-strategi. Uppsalaregionen ligger långt fram i det strategiska arbetet med hållbar utveckling och inspirerar både nationellt och internationellt.

Det vore önskvärt med en tydligare förklaring till hur de tre strategiska utvecklingsområdena hänger ihop. Utvecklingsområdet En region för alla står över de andra utvecklingsområdena i illustrationen, men Region Stockholm saknar ett tydliggörande om varför.

Jämlikhet skulle kunna genomsyra strategin på ett tydligare sätt. Framförallt ser Region Stockholm att det strategiska området En region för alla kan utvecklas avseende ett jämlikhetsperspektiv. Detta bör även

återspeglas i de långsiktiga utvecklingsmålen samt målvärdena för indikatorerna.

Region Stockholm anser att RUS:en skulle stärkas om de långsiktiga utvecklingsmålen liksom de prioriterade målen skulle kunna ha en tydligare koppling till indikatorerna. Även kopplingen mellan utvecklingsmålen och de prioriterade målen skulle kunna tydliggöras ytterligare. De prioriterade målen kan tolkas som aktiviteter för att nå de långsiktiga målen snarare än egna mål. Uppföljning av strategin sker bland annat genom ett antal indikatorer som främst är kopplade till de strategiska utvecklingsmålen. Region Stockholm anser att det är oklart hur Region Uppsala avser följa upp de prioriterade målen.

Om de prioriterade målen ska tolkas som mål, bör Region Uppsala överväga att formulera tydliga åtaganden även för dessa.

Strategin lyfter vikten av gemensamt arbete och dialog med kommuner, lärosäten och statliga myndigheter med vilka Region Uppsala samarbetar, men Region Stockholm omnämns inte. Mot bakgrund av att Region Uppsala även har flera samarbeten och synergier med Region Stockholms kollektivtrafik och hälso- och sjukvård kan strategin tydligare beskriva samverkan mellan regionerna. Samverkan kan tydligare belysas genom hänvisning till Region Stockholms utvecklingsstrategi (RUFS 2050).

Behovet av storregional samverkan borde lyftas fram i strategin genom *ÖMS 2050 – samverkan kring planering i östra Mellansverige*. ÖMS är en samverkan och planering i östra Mellansverige och syftar till att skapa samsyn för en samordnad planering i östra Mellansverige, där de storregionala utgångspunkterna för de regionala utvecklingsprocesserna och annan rumslig planering är desamma för hela området. Länen i Mellansverige utgör en i flera avseenden sammanlänkad enhet, med en ledande roll för hela landets utveckling och internationella konkurrenskraft. ÖMS-samarbetet är därmed ett viktigt verktyg för att bidra till en positiv utveckling i länen, där tillväxten och interaktionen ska förbättra invånarnas livsvillkor inom ramen för vad miljön och klimatet tillåter.

Transportinfrastrukturen med fokus på utbyggd spårbunden trafik mellan Stockholm och Uppsala är även någonting strategin skulle behöva belysa. Uppsala län är en del av Stockholm-Mälarregionen, där det finns ett intensivt utbyte såväl inom länet som mellan de närliggande länen vilket allra tydligast visar sig i form av stora resandeströmmar i kollektivtrafik och på vägar. Region Stockholm saknar även specifika skrivningar kring kopplingen till Arlandas flygplats.

En region för alla
Region Stockholm ser positivt på att omställningen till en effektiv och nära vård lyfts fram som del i den regionala utvecklingen. Omgivningsmiljöns påverkan på hälsan kan lyftas fram tydligare, inte enbart som främjande faktorer för hälsosamma levnadssätt. Det saknas exempelvis skrivningar om buller och luftföroreningar som båda har påverkan på befolkningens hälsa.

Region Stockholm anser att det är relativt smalt avseende prioriteringarna i avsnitt 4.1.1, där stort fokus ligger på omställningen av hälso- och sjukvården, och inte lika mycket på utveckling inom andra samhällsarenor. Det är bra att fokus på barn och ungas hälsa omnämns, med hänsyn till barnkonventionen.

Begreppet levnadssätt är inte ett etablerat begrepp, och skulle därmed behöva definieras tydligare än vad som gjorts enligt illustrationen på s.17. Levnadsvanor som begrepp är däremot känt och definierat, och är i folkhälsosammanhang bredare än de fyra levnadsvanor som avses inom sjukvården

Det är positivt att ett livslångt lärande och en inkluderande arbetsmarknad lyfts fram under utbildning och sysselsättning för alla (4.1.3). Där skulle även vikten av ett hållbart arbetsliv kunna lyftas liksom vikten av en arbetsmiljö som främjar ett sunt och långt arbetsliv.

Indikatorn gällande Andelen gymnasieelever med examen inom 4 år skulle även kunna inkludera att skillnaderna mellan skolor och kommuner ska minska.

En hållbart växande region
I det strategiska utvecklingsområdet En hållbart växande region prioriteras målet om en hållbar och robust regional samhällsplanering och infrastruktur. Planen att utreda hur en regional samhällsplanering kan och bör utvecklas i länet välkomnas av Region Stockholm som ser möjlighet till att kunna bidra till genomförande av utvecklingsområdet. En regional samhällsplanering skulle enligt förslaget synliggöra samband och beroenden inom Uppsala län. Tillväxt- och regionplanenämnden ser även att resonemanget kan utvecklas ytterligare med koppling till storregionala samband. Flera av de samband och beroenden som räknas upp, så som bebyggelsestruktur, näringsverksamhet, infrastruktur och grönområden är starkt sammanlänkade med angränsande län och skulle gynnas av ett

utvecklat resonemang om Uppsalaregionens del i östra Mellansverige som en flerkärnig och hållbart förtätad storstadsregion.

Region Stockholm välkomnar de långsiktiga utvecklingsmålen för en hållbart växande region. Åtaganden för att uppnå Livskraftiga naturmiljöer och hållbar livsmedelsförsörjning är ambitiösa och Region Stockholm ser positivt på att inkludera gröna näringar och att tillvarata Uppsalaregionens goda kompetens och resurser i frågan. Uppsala läns kust- och fiskeområden angränsar till Stockholms och berörs därför av Region Stockholms ambitioner och verkan för ökad kännedom om och storregional samverkan för hållbar blå tillväxt, och särskilt de utmaningar det kustnära yrkesfiskets står inför. Region Stockholm hoppas på en fortsatt samverkan med Region Uppsala även i den frågan.

En nyskapande region

Region Stockholm anser att kulturen är relativt osynlig, den finns med som ett åtagande ”Utveckla en kulturregion med internationell lyskraft” men det skulle kunna vara mer framträdande och ingå även som en del i En region för alla. Vidare anser Region Stockholm att kopplingarna mellan tillväxt, miljö och hälsa skulle kunna utvecklas.

Region Stockholm menar också att strategin tydligare kan belysa life-science utifrån ett helhetsperspektiv, det vill säga att kombinerande insatser inom näringslivsutveckling, forskning, innovation, kompetensförsörjning, användning av hälsodata med mera; gemensamt bidrar till att stärka life science sektorn. Med tanke på den rådande corona-pandemin vore det bra att ha i åtanke om hur åtagandet av “Genom en växande besöksnäring öka länets attraktivitet och förutsättningar för ett gott liv” påverkas på grund av samhällseffekterna pandemin ger?

Sammanfattningsvis ser Region Stockholm mycket positivt på regional utvecklingsstrategi och Agenda 2030-strategi för Uppsala län och möjligheterna till fortsatt samverkan med Region Stockholm.